

Ραψωδία Α στιχ.54-121

Θεματικές ενότητες:

α) Αποκάλυψη της αιτίας του λοιμού από Κάλχα (στ.54-102)

β) Αντίδραση του Αγαμέμνονα και απόφαση επιστροφής της Χρυσίδας (Α 103-121)

Πρόσωπα: Αχιλλέας- Κάλχας- Συνέλευση Αχαιών -Αγαμέμνων.

Τα πρώτα στοιχεία για το **ήθος των πρωταγωνιστών** και προετοιμασία της εξέλιξης της πλοκής.

Η πρωτοβουλία του **Αχιλλέα** για τη συνέλευση, οι διαβεβαιώσεις του προς τον Κάλχα και οι υπαινιγμοί του για τον Αγαμέμνονα δίνουν έναν πρώτο χαρακτηρισμό.(δυναμικός, αποφασιστικός, με αρχηγικές ικανότητες, ευθύς)

Η απολογητική στάση του **Αγαμέμνονα**, η απαίτησή του και οι δικαιολογίες του δείχνουν τον υποκειμενισμό του αρχηγού που απλά εκμεταλλεύεται τη θέση του και προοικονομούν τη σύγκρουση.

Πληροφορίες σχετικά με την οργάνωση του ελληνικού στρατοπέδου στην Τροία:

- **αγορά/συνέλευση:** παράγοντας της πολιτικής ζωής στην ομηρική κοινωνία. Εδώ έχουμε ως δείγμα αγοράς, το στρατόπεδο, όπου εκφράζονται απόψεις και επιχειρήματα, παίρνονται αποφάσεις, οι απλοί στρατιώτες ακούνε, αλλά αρκούνται στο να επευφημήσουν.
- **Ιεραρχία:** το ιερατείο αποτελείται από ιερείς, μάντεις, ονειροκρίτες που ανήκουν στα υψηλά κοινωνικά στρώματα αλλά πάντα αποτελούν λαό. Πολλές φορές οι μάντεις αντιμετώπιζαν τη βία της εξουσίας, όταν οι προβλέψεις τους δεν ικανοποιούσαν τις επιθυμίες των ηγετών.
- **Σχέσεις αρχιστράτηγου- αρχηγών-θρησκευτικής εξουσίας**
- **Ληστρικές επιδρομές-διανομή λείας** (λάφυρα) σύμφωνα με τη θέση του καθένα.

Πληροφορίες σχετικά με την κοινωνία της ηρωικής-ομηρικής εποχής:

- **Μονογαμική οικογένεια** (Αγαμέμνων- Κλυταιμνήστρα).Αποδεκτή ωστόσο και η ύπαρξη της παλλακίδας.
- **Προσόντα για τη γυναίκα** θεωρούνται όχι μόνο τα σωματικά, αλλά και τα πνευματικά (εξυπνάδα, εργατικότητα)

Αφηγηματικές τεχνικές και εκφραστικοί τρόποι:

- **Αφήγηση και διάλογος** (η πρώτη προωθεί το μύθο , ενώ ο δεύτερος ζωντανεύει τα επεισόδια. Η εναλλαγή τους δείχνει την αφηγηματική ικανότητα του ποιητή).
- **Επιβράδυνση** :είναι η βασική τεχνική της επικής ποίησης, που παίρνει τις εξής μορφές:
α) αναβάλλεται μια προγραμματισμένη δράση,
β) διακόπτεται για λίγο η κύρια αφήγηση με την παρεμβολή ενός επεισοδίου(**παρέκβαση**)
γ) αργοπορεί γενικά, ο ρυθμός της αφήγησης με αναφορές σε πρόσωπα και πράγματα (**επική άνεση**). Όλα αυτά αποσπούν , για περισσότερο ή λιγότερο, τον ακροατή από το κύριο θέμα, του προξενούν αναμονή-κάποτε και αγωνία - αλλά και του δίνουν στοιχεία για την παρακολούθηση της συνέχειας.)
- **Προοικονομία** : προοικονομώ σημαίνει σχεδιάζω εκ των προτέρων, προετοιμάζω, προβλέπω κάτι που θα το χρησιμοποιώ αργότερα. Στη λογοτεχνία η προοικονομία είναι ένας τρόπος αφηγηματικής τεχνικής, τον οποίο χρησιμοποιεί ο Όμηρος. Με την τεχνική αυτή διαμορφώνει καταστάσεις, κινεί τα πρόσωπα, τα βάζει να μιλούν ή να ενεργούν με τέτοιο τρόπο, ώστε να προρρυθμίζει μελλοντικές σκηνές που θα ακολουθήσουν και σχεδιάζει έτσι την πλοκή έργου. Προετοιμάζει τον αναγνώστη να δεχτεί κάτι που θα συμβεί αργότερα ως φυσικό και λογικό.

(δεξ σελ. 153, Λεξικό Λογοτεχνικών Όρων)

- **Τυπικός αριθμός** (τρία και τα πολλαπλάσιά του)
- **άστοχα ερωτήματα**(λέγονται οι άστοχες υποθέσεις - ερωτήσεις που κάνει κάποιος γι αυτό που θέλει να μάθει. Στη συνέχεια ο ερωτώμενος απορρίπτει μία-μία τις υποθέσεις, για να δώσει έμφαση στη σωστή απάντηση που είναι κάτι τελείως διαφορετικό.

(δεξ σελ. 24-25, Λεξικό Λογοτεχνικών όρων)

- **ψυχολογικές διακυμάνσεις** (ανακούφιση- ένταση)

Ασκήσεις 1. Περίληψη του κειμένου.

2. Με ποιον τρόπο αντιδρά ο Αγαμέμνων στο λόγο του Κάλχα; Είναι δικαιολογημένος και ποια στοιχεία της προσωπικότητάς του προβάλλονται;

3. ερώτηση 1 του βιβλίου σελ.32 (για την επιβράδυνση)

4. ερώτηση 2 του βιβλίου σελ.32 (για τον ιδανικό τύπο γυναίκας)

